

Vid sitt senaste möte bedömde nämnden att barnskyddet i SVT Play inte är tillräckligt och anmäler det till JK för prövning. Rapport och Aktuellt fälldes för att ha beskrivit ett exempel på ett obalanserat sätt i samband med en granskning om att tillsynen av förvaltare brister. SVT friades däremot i ett ärende om otillbörligt gynnande bestående av tre hela program i SVT Play.

OTILLRÄCKLIGT BARNSKYDD I SVT PLAY

FÄLLT: *Gomorra*, SVT Play, 2016-10-14, avsnitt 1 och 2.

FRIAT: *Timbuktu*, SVT Play, 2016-10-14, långfilm.

Fråga om våld enligt 5 kap. 3 § i radio- och tv-lagen. Dnr: 16/02905.

Granskningsnämnden har på initiativ av Myndigheten för press, radio och tv granskat tillhandahållandet av två avsnitt ur serien *Gomorra* och långfilmen *Timbuktu* på SVT Play, www.svtplay.se. Frågan gällde om program som innehåller ingående våldsskildringar publicerats på ett sådant sätt att det "finns en betydande risk att barn kan se om programmen".

SVT skrev i sitt yttrande att några av scenerna i *Gomorra* innehöll ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär och därmed omfattas av ovanstående bestämmelse. Även *Timbuktu* har vid publiceringen bedöms behöva ett barnskydd. Det innebär att programmen föregås av varningstexten "Detta program är olämpligt för barn" samt ger användaren två valmöjligheter: "spela programmet" eller "aktivera barnskydd". Barnskyddet innebär att användaren registrerar en pinkod som sedan krävs för att kunna se program som märkts som olämpliga för barn.

Nämnden anser att *Gomorra* innehöll ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär. De konstaterar också att tillhandahållandet på SVT Play innehöll ett barnskydd. Granskningsnämnden påpekar i sitt beslut att barnskyddet är inaktiverat som standard och alltså måste aktiveras av användaren. Därför anser de att SVT inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att hindra barn från att ta del av de aktuella programmen. Nämnden kommer att göra en anmälan till Justitiekanslern.

Granskningsnämnden anser däremot inte att långfilmen *Timbuktu* innehöll ingående våldsskildringar av sådan karaktär att de regleras av aktuell bestämmelse. Programmet frias således.

GYNNANDE I TRE PROGRAM PÅ SVT PLAY FRIADES

FRIAT: *Djursjukhuset* säsong 13: avsnitt 8, *Kygo: nyckeln till framgång* samt *Ridsport: Göteborg horse show, Världscupen: hoppning, final 3* som tillhandahölls på SVT Play, www.svtplay.se den 20 juni 2016; fråga om otillbörligt kommersiellt gynnande, sponsring samt elektroniska företagsskyltar. Dnr: 16-01781.

Tre skilda SVT-program prövades för otillbörligt gynnande. Det var på initiativ av Myndigheten för press, radio och tv som Granskningsnämnden granskade programmen, som tillhandahölls på SVT Play den 20 juni 2016.

Djursjukhuset säsong 13: avsnitt 8

I programmet träffade två programledare olika veterinärer som behandlade djur i bland annat djurparker. I programmet exponerades varumärken tillhörande två djurparker och ett så kallat vetenskapscentrum på bland annat kläder som medverkande personer bar.

Kygo: nyckeln till framgång

Programmet var en dokumentär om den norska musikartisten Kygo. I programmet berättade han bland annat om hur hans karriär började och bilder från hans hem och turné visades.

Ridsport: Göteborg horse show, Världscupen: hoppning, final 3

Programmet var en direktsändning från en final i hästtävlingen Göteborg Horse Show. Sändningen var cirka tre timmar och 45 minuter lång och inleddes samt avslutades med ett sponsringsmeddelande. Genomgående i sändningen var varumärken synliga på fysiska reklamskyltar och hoppningshinder i tävlingsarenan. I programmet förekom fyra olika elektroniska skyltar med klockvarumärket Longines på. Skyltarna visades vid 51 tillfällen i programmet och varumärket exponerades i bild i totalt sex minuter och 35 sekunder.

SVT erbjöds att yttra sig över innehållet i programmen. SVT ansåg att det inte stred mot bestämmelserna om otillbörligt gynnande, sponsring samt elektroniska företagsskyltar. Bland annat anfördes följande:

Avseende Djursjukhuset så hade redaktionens bedömning varit att de inte kunnat påverka vilka arbets- och skyddskläder veterinärer och djurvårdare haft när de utfört sitt ordinarie arbete. Variationen i olika arbetsplatser samt varsamhet i filmning och redigering användes för att i första hand minimera exponeringen av varumärken på kläder. Den i sammanhanget lilla exponering som skedde ansåg SVT vägdes upp av informations- och underhållningsintresset.

När det gällde musikedokumentären om *Kygo* så fanns det ett stort allmänt intresse för modern dansmusik och programmet låg väl i linje med SVT:s uppdrag att erbjuda ett mångsidigt kulturutbud. Till sin form hade programmet likheter med väl etablerade musikprogram i SVT, exempelvis Hitlårens historia eller andra dokumentära skildringar av artister. Den positiva bild som gavs av artisten genom intervjuer med fans kunde möjligen anses som gynnande. Men gynnandet av artisten och hans musik ansåg SVT väl vägas upp av ett stort underhållnings- och informationsintresse.

I sändningen från Göteborg Horse show var Longines det företag som tillhandahöll tjänsten för resultatredovisning, därav att varumärket syntes i resultatskyltar i samband med hoppningarna samt i resultatlistor. Världscuptävlingarna skedde i en tävlingsmiljö där SVT inte hade möjlighet att kontrollera utformningen med de tävlandes kläder, fysiska reklamskyltar och hoppningshinder. Intervjuer med tävlande ägde även de rum i anslutning till tävlingsmiljön.

Granskningsnämnden friade samtliga program då de inte ansåg att de innebar ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen. Nämnden ansåg inte heller att det skett någon överträdelse av bestämmelsen om elektroniska företagsskyltar eller av bestämmelsen om utformning och inplacering av sponsringsmeddelanden i *Ridsport: Göteborg horse show, Världscupen: hoppning, final 3*.

Nämnden ansåg att, med beaktande av programsammanhanget och att det inte förekom någon direkt fokusering på varumärkena, att gynnandet av djurparkerna i *Djursjukhuset* inte gick utöver vad som var motiverat av ett underhållnings- och informationsintresse. Likaså ansåg nämnden att programmet om Kygo medförde ett gynnande av den aktuella musikartisten. Dock uppvägdes gynnandet av ett tillräckligt informations- och underhållningsintresset.

De elektroniska företagsskyltarna i *Ridsport: Göteborg Horse Show* följde de krav som ställs i radio- och tv-lagen. Då de var del av den befintliga signal som sändes ut till EBU bedömde nämnden, enligt praxis, att det skyltarna förekom i rimlig omfattning.

RAPPORT OCH AKTUELLT - ENSIDIGT OM FÖRVALTARE

FÄLLT: Rapport, SVT1, 2016-06-13, kl. 18.00 och 19.30 samt Aktuellt, SVT2, 2016-06-13, kl. 21.00, inslag om förvaltare; fråga om opartiskhet, saklighet och respekt för privatlivet. Dnr: 16/01737 och 01783.

Inslagen handlade om att tillsynen av förvaltare brister. Bland annat uttalade sig en chef vid Överförmyndarnämnden som bekräftade att kontrollen var dålig och menade att det berodde på resursbrist. Som exempel på problematiken användes ett enskilt fall där (A) som också medverkade, inte längre fick träffa sin man (B) när B fick förvaltare. Exemplet beskrevs utan att gå närmare in på den konflikt som låg bakom fallet. Förvaltaren i exemplet ville inte medverka men hennes huvudsakliga invändningar redovisades i ett förtydligande den 20 juni.

Inslagen anmäldes av B:s dotter (C) och av förvaltaren (D) som ansåg att rapporteringen bröt mot kraven på saklighet och opartiskhet och innebar att intrång i deras privatliv.

Nämnden konstaterar att SVT, trots bolagets kännedom om de komplicerade omständigheter som låg till grund för konflikten, valde att använda fallet med B:s förvaltare som exempel på att tillsynen av förvaltare brister. Genom det sätt på vilket det specifika fallet skildrades, kom fallet att framställas på ett obalanserat sätt utifrån A:s perspektiv. Framställningen medförde bland annat att det inte framgick vad som låg till grund för D:s agerande. Den kritik som riktades mot D bestod dessutom till stora delar av uppgifter som D av sekretessskäl inte kunde kommentera. Nämnden anser mot denna bakgrund att rapporteringen blev så ensidig att den strider mot kravet på opartiskhet. Att SVT en vecka senare sände ett förtydligande ändrar inte den bedömningen. Inte heller vad SVT fört fram om att inslagen bestod av korta nyhetsinslag.

Nämnden anser inte att det genom de uppgifter som lämnades i inslagen var möjligt att identifiera D för andra än dem som redan kände till de aktuella förhållandena. När det gäller C, konstaterar nämnden att hon själv medverkade i inslaget i Rapport kl. 19.30 och gav sin syn på en del av den aktuella konflikten. Nämnden anser inte att det lämnades uppgifter av intrångskaraktär om C, eller att hon på annat sätt framställdes på ett sätt som kan anses utgöra ett intrång i hennes personliga integritet. Inslagen strider mot denna bakgrund inte mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

ÅLDER PÅ BERGSBESTIGARE FEL MEN FRIAD

FRIAT: Landgång, 2016-08-25, SVT1, kl. 20.00, inslag om den yngste svensken på Mount Everest; fråga om saklighet och beriktigande. Dnr: 16/02525.

Ett avsnitt av *Landgång* handlade om hur programledaren följde med på en gruppresa för att vandra på Kilimanjaro. Under programmet presenterades och intervjuades flera deltagare och ledare om deras liv och upplevelsorna under resan. En av ledarna var en erfaren bergsbestigare, och i beskrivningen av honom användes bland annat formuleringen: "23 år gammal blev han den yngste svensk som bestigit Mount Everest".

En anmälare invände mot just den formuleringen eftersom mannen i själva verket var 24 år vid tillfället och dessutom inte längre innehar rekordet. När redaktionen fick kännedom om den felaktiga åldern publicerades en rättelse på svt.se.

I yttrandet beklagar SVT att åldern blivit fel, men skriver också att det för publiken kan ses som en detalj i ett program vars fokus ligger på matlagning och programledarens upplevelser under resan.

Granskningsnämnden konstaterar att åldersuppgiften var felaktig, men anser att den inte var av sådan betydelse att inslaget stred mot kravet på saklighet.

Informationsbrev från SVT Programetik, Sveriges Television, 105 10 Stockholm

E-post: programetik@svt.se, Tel: 08-784 56 78

Om du fått detta infobrev står du även på e-postlistan för nästa.

Nya SVT-prenumeranter kan anmäla sig till programetik@svt.se!